

FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 11/2007 rd

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande av avtalet mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater om lufttrafikföretags behandling av passageraruppgifter (PNR) och överföring av dessa till Förenta staternas Department of Homeland Security (DHS) (2007 års PNR-avtal) och med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen och om tillämpning av avtalet samt lag om upphävande av lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater om lufttrafikföretags behandling av passageraruppgifter och överföring av dessa till Förenta staternas Department of Homeland Security och om tillämpning av avtalet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 6 november 2007 en proposition om godkännande av avtalet mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater om lufttrafikföretags behandling av passageraruppgifter (PNR) och överföring av dessa till Förenta staternas Department of Homeland Security (DHS) (2007 års PNR-avtal) och med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen och om tillämpning av avtalet samt lag om upphävande av lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater om lufttrafikföretags be-

handling av passageraruppgifter och överföring av dessa till Förenta Staternas Department of Homeland Security och om tillämpning av avtalet (RP 143/2007 rd) till förvaltningsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Leena Rantalankila, justitieministeriet
- lagstiftningsråd Kaija Suvanto, utrikesministeriet
- dataombudsman Reijo Aarnio
- enhetschef Johan Skjäl, Luftfartsverket

- ansvarig chef för resehandlingar och myndighetsärenden Nina Kamsani, Finnair Oyj.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att riksdagen ska godkänna det avtal som ingicks i juli 2007 mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater om lufttrafikföretags behandling av passageraruppgifter (PNR) och överföring av dessa till Förenta staternas Department of Homeland Security (DHS) (2007 års PNR-avtal) och att riksdagen ska anta en lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen och om tillämpning av avtalet.

Avtalet avviker i vissa delar från de tidigare avtalen, dvs. 2004 års avtal mellan Europeiska gemenskapen och Amerikas förenta stater och 2006 års avtal mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater. Syftet med överföringen av passageraruppgifter är detsamma som i tidigare avtal. Det finns till för att bekämpa terrorism, med terrorism förknippad brottslighet och andra grova brott av gränsöverskridande karaktär.

I propositionen ingår ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen och om tillämpning av avtalet.

Lagen avses träda i kraft samma dag som avtalet träder i kraft mellan Europeiska unionen och Förenta staterna, vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet. Avtalet träder i kraft den första dagen i den månad som följer på den dag då parterna underrättat varandra om att de har avslutat sina interna förfaranden för ikraftträdandet. Avtalet tillämpas provisoriskt från och med att det undertecknades.

I propositionen ingår också ett förslag till lag om upphävande av lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i 2006 års PNR-avtal. Meningen är att den lagen ska träda i kraft vid en tidpunkt som fastställs genom förordning av statsrådet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Syftet med PNR-avtalet mellan EU och USA är precis som syftet med det tidigare PNR-avtalet att bekämpa terrorism, med terrorism förknippad brottslighet och andra grova brott av gränsöverskridande karaktär, som organiserad brottslighet, och att detta sker med respekt för de grundläggande fri- och rättigheterna, inte minst integritetsskyddet. Utöver PNR-avtalet 2007 ska de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftning sättas i kraft genom en blandad ikraftträdandelag. För att Europeiska rådet ska kunna fatta ett beslut om att anta avtalet måste Finland för sin del ha godkänt det nationellt.

Genom det nya PNR-avtalet säkerställs det att flygtrafiken mellan EU och USA fortsatt kan

fungera störningsfritt och säkert när PNR-avtalet 2006 löper ut. Samtidigt skapar avtalet rättsliga förutsättningar för överföring av passageraruppgifter (Passenger Name Record).

Ett villkor för att personuppgifter ska få överföras utanför EU eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet är att det mottagande landet garanterar att uppgifterna är tillräckligt väl skyddade. I PNR-avtalet 2007 ingår en explicit bestämmelse om att Förenta staternas Department of Homeland Security DHS säkerställer en tillfredsställande skyddsnivå för de PNR-uppgifter som överförs från Europeiska unionen.

Att avtalet sätts i kraft inverkar inte direkt på de nationella dataskyddsmyndigheternas befogenheter. Enligt artikel 9 i avtalet innebär avta-

let varken undantag från eller ändring av lagstiftningen i medlemsstaterna. Därmed får vår dataombudsman fortfarande utifrån personuppgiftslagen (523/1999) ingripa i överföringen av PNR-uppgifter, om nationella dataskyddsbestämmelser inte har följts vid hanteringen av uppgifterna före överföringen.

Med hänvisning till propositionens motive- ring och annan utredning tillstyrker förvalt- ningsutskottet avtalet mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater om behandling och överföring av passageraruppgifter till Fören- ta staternas Department of Homeland Security, liksom lagförslagen i propositionen. Motiven för att anta PNR-avtalet 2007 är desamma som i frå- ga om PNR-avtalet 2006 (FvUB 40/2006 rd).

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår förvalt- ningsutskottet

att Riksdagen godkänner det avtal som ingåtts i Bryssel den 23 juli 2007 och i Washington den 26 juli 2007 mellan Eu- ropeiska unionen och Amerikas förenta stater om lufttrafikföretags behandling av passageraruppgifter (PNR) och överföring av dessa till Förenta stater- nas Department of Homeland Security (DHS) (2007 års PNR-avtal) och

att lagförslagen godkänns utan änd- ringar.

Helsingfors den 22 november 2007

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Tapani Tölli /cent
medl. Thomas Blomqvist /sv
Maarit Feldt-Ranta /sd
Juha Hakola /saml
Rakel Hiltunen /sd
Heli Järvinen /gröna
Elsi Katainen /cent
Timo Korhonen /cent

Valto Koski /sd
Outi Mäkelä /saml
Petri Pihlajaniemi /saml
Pirkko Ruohonen-Lerner /saf
Lenita Toivakka /saml
Unto Valpas /vänst
Tuula Väättäinen /sd
ers. Veijo Puhjo /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Ossi Lantto.